

A hiányzó Semmelweis

PUBLICISZTIKA - LXIII. évfolyam, 41. szám, 2019. október 11.

Minden ember esendőnek születik és marad.

Nem pontosan ez a szöveg áll az *Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata* első pontjában, de ez a korszakos belátás vezette a francia Alkotmányozó Nemzetgyűlést és főként az Amerikában akkortájt alkotmányozó kortársaikat. Ezért volt az amerikai alapító atyák fő törekvése olyan alkotmány megalkotása, amely intézményes biztosítékokkal zárja ki a túlhatalom, a zsarnokság kialakulását.

A '89-es magyar rendszerváltás alapító atyái nem majmolták Amerikát. A közjog eszközeivel nem a túlhatalom kialakulásának lehetőségét akarták kizárni, hanem a kormányozhatóságot biztosítani. Jobban féltek a weimarizálódástól, mint a zsarnokságtól, ebbéli félelmükben végül csak nyakunkra hozták a fasizmust. Ez is baj. Még nagyobb, hogy ennek még a felismerése is elmaradt.